

jiných okolností. K rozřešení této otázky stačí přednes strany žalující. Zápůjčka poskytnutá žalobcem, hostinským, Josefu M-ovi, obchodníku s dobytkem, do obchodu s dobytkem byla ve smyslu čl. 273 obch. zák. obchodem na straně Josefa M-a, na straně žalobcově nebylo obchodem smluvené rukojemství, jež zajišťovalo jen obchodní dluh Josefa M-a; že záruka, převzatá otcem Josefa M-a, rolníkem Václavem M-em, nebyla na jeho straně obchodem, nemůže býti pochybnosti, a dovolání samo to nepopírá. Že záruka Václava M-a za obchodní dluh synův byla již proto obchodem na straně rukojmiho, bylo vyvráceno. Dovolatel se neprávem dovolává rozhodnutí čí. 3788, 5306 a 5475 sb. n. s. Rozhodnutí čí. 3788 má jiný skutkový základ, neboť v něm bylo zjištěno, že rukojemská smlouva ve prospěch pohledávky věřitele obchodníka byla na jeho straně pomocným obchodem podle čl. 273 čí. 1 obch. zák., právní názor rozhodnutí čí. 5306 shoduje se s právním názorem, vysloveným v dnešním rozhodnutí, a rozhodnutí čí. 5475 netýká se rukojemství, nýbrž přistoupení k dluhu.

Čís. 8942.

Neobmeškalý smluvník, jenž chce pro prodlení druhého smluvníka odstoupiti od smlouvy, musí mu to oznámiti i tehdy, když mu nemusí poskytnouti dodatečnou lhůtu. Prohlášení, že od smlouvy odstupuje, může smluvník učiniti jen, pokud jest obmeškalý smluvník v prodlení. Prodlévající dlužník může plniti dodatečně vždy, pokud se jeho dodatečné plnění nepříčí zásadě obchodní slušnosti.

(Rozh. ze dne 10. května 1929, Rv I 1578/78.)

Žalovaný objednal u žalobce v říjnu 1927 kolekci drahokamů na náušnice a na náhrdelníky. Žalobce zaslal žalovanému dne 13. prosince 1927 kolekci drahokamů, žalovaný však prohlásil, že kolekci nepřijímá, a že kupní cenu nezaplatí. Žalobu o zaplacení kupní ceny o b a n í ž š í s o u d y zamítly.

N e j v y š š í s o u d uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci kupní cenu proti vydání drahokamů.

D ů v o d y:

Právem vytýká dovolání odvolacímu rozsudku, že posoudil věc mylně po právní stránce (§ 503 čí. 4 c. ř. s.) v otázce, zda žalovaný byl oprávněn od smlouvy odstoupiti, třebaže podle její povahy nebyl povinen poskytnouti žalobci dodatečnou lhůtu. Stanoví totiž čl. 356 obch. zák., že neobmeškalý smluvník, jenž chce pro prodlení druhého smluvníka od smlouvy odstoupiti, mu to musí oznámiti. Pro tuto povinnost neplatí — jen pro poskytnutí dodatečné lhůty platná — výhrada, že to povaha smlouvy dopouští, nýbrž oznámení to musí neobmeškalý smluvník, chce-li od smlouvy odstoupiti, učiniti i tehdy, když dodatečnou lhůtu poskyt-

nouti nemusí. Povinnost ta kotví v zásadě poctivosti a slušnosti v obchodním styku a má obmeškalého smluvníka ušetřiti dalších nákladů na zrušenou objednávku, které by mu mohly vzejíti případným jejím dohotovením a zasláním na odstoupivšího objednatele. Pro prohlášení, že od smlouvy odstupuje, nestanoví zákon neobmeškalému smluvníku ovšem žádnou lhůtu. Ale plyne z povahy věci, že je může učiniti jen, pokud obmeškalý smluvník je v prodlení, tedy nikoli již, když tento — třebaže opozděným — plněním své prodlení zhojil. To může prodlévající dlužník vždy, pokud se jeho dodatečné plnění nepříčí zásadě obchodní slušnosti, jež vylučuje loyální plnění až po uplynutí takové doby, která již svým průběhem donucuje k úsudku, že strany ve vzájemném mlčky projeveném srozumění na plnění smlouvy vážně již ani nemyslíly a ji pokládaly za zrušenou. Této své povinnosti žalovaný neučinil zadost. Podle sběhu věci, jak jej strany nesporně vyličily a jak vyplývá i z dopisu žalovaného ze 14. a 17. prosince 1927, žalovaný před tím, než žalobcova zásilka došla, neprohlásil, že od smlouvy ustupuje, nýbrž projevil to až potom, dotazuje se, kdy má vrátiti opozděné zboží. Po dojití zboží bylo však prohlášení odstupu od smlouvy neúčinné a nemůže žalovaný, jenž jinak proti zažalovanému nároku námitek nevznesl, z tohoto důvodu od-
píráti plnění smlouvy.

Čís. 8943.

Přeškrtnutí směnky tužkou křížem nemá v zápětí její neplatnost; lhostejno, kdo ji přeškrtl a zda se tak stalo úmyslně či náhodou.

Byla-li přeškrtnuta směnka již protestovaná, nelze ji pokládati ani za porušenou ve smyslu čl. 54 směn. řádu.

(Rozh. ze dne 10. května 1929, Rv I 1777/28.)

Žalovaná banka vymohla si proti žalobkyni směnečný platební příkaz a vedla na jeho základě proti žalobkyni exekuci. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované zrušení exekuce vzhledem k tomu, že složila směnečný peníz k soudu, ježto se jí žalovaná nabídla vrátiti směnku přeškrtnutou. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o d v o l a c í soud žalobu zamítl, mimo jiné z těchto důvodů: Jde o to, zda žalobkyně byla vůbec oprávněna žádati na zástupci žalované strany odstranění škrtů ze směnky nebo vrácení směnky neporušené. Především nutno přisvědčiti názoru žalobkyně, že dlužník jest povinen platiti směnečný dluh i v tom případě, když mu placení bylo uloženo směnečným platebním příkazem vydaným na základě směnky, jen proti vrácení kvitované směnky. Oprávnění to vyplývá jasně z ustanovení čl. 39, 48 a 54 směn. řádu ze dne 25. ledna 1850, čís. 51 ř. zák., neboť ustanovení ta sledují účel, by směnečnému dlužníku umožnila výkon jeho postihového práva proti předchozím osobám zavázaným ze směnky. Okolnost, že směnka byla zaplacená po vydání směnečného platebního příkazu, nemůže míti v zápětí, že by směnka, pokud